Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

2 päivänä joulukuuta 2014*

Ennakkoratkaisupyyntö — Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue — Direktiivi 2004/83/EY — Pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman myöntämisedellytyksiä koskevat vähimmäisvaatimukset — 4 artikla — Tosiseikkojen ja olosuhteiden arviointi — Arviointitavat — Tietyn näytön hyväksyminen — Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten toimivallan laajuus — Sukupuolisesta suuntautumisesta johtuvan vainon pelko — Turvapaikanhakijan sukupuolisesta suuntautumisestaan esittämien lausumien ja asiakirjojen tai muiden todisteiden selvittämistä koskevien rajoitusten ja tällaisen muita vainon syitä koskevan näytön selvittämiseen sovellettavien rajoitusten väliset erot — Direktiivi 2005/85/EY — Pakolaisaseman myöntämistä tai poistamista koskevissa menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavat vähimmäisvaatimukset — 13 artikla — Henkilökohtaista puhuttelua koskevat vaatimukset — Euroopan unionin perusoikeuskirja — 1 artikla — Ihmisarvo — 7 artikla — Yksityis- ja perhe-elämän kunnioittaminen

Yhdistetyissä asioissa C-148/13–C-150/13,

joissa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyynnöistä, jotka Raad van State (Alankomaat) on esittänyt 20.3.2013 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 25.3.2013, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

A (C-148/13),

B (C-149/13) ja

C (C-150/13)

vastaan

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

United Nations High Commissioner for Refugeesin (**UNHCR**)

osallistuessa asioiden käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, varapresidentti K. Lenaerts, jaostojen puheenjohtajat A. Tizzano, L. Bay Larsen (esittelevä tuomari), T. von Danwitz, A. Ó Caoimh ja J.-C. Bonichot sekä tuomarit A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund ja J. L. da Cruz Vilaça,

julkisasiamies: E. Sharpston,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 25.2.2014 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— A, edustajanaan advocaat N. C. Blomjous,

— B, edustajanaan advocaat C. Chen,

— United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), asiamiehenään P. Moreau, avustajanaan M.-E. Demetriou, QC,

— Alankomaiden hallitus, asiamiehinään C. Schillemans, M. Bulterman ja B. Koopman,

— Belgian hallitus, asiamiehinään M. Jacobs ja C. Pochet,

— Tšekin hallitus, asiamiehinään M. Smolek ja J. Vláčil,

— Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja A. Wiedmann,

— Kreikan hallitus, asiamiehenään M. Michelogiannaki,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään D. Colas ja S. Menez,

— Euroopan komissio, asiamiehinään M. Condou-Durande ja R. Troosters,

kuultuaan julkisasiamiehen 17.7.2014 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä myönnetyn suojelun sisällöstä 29.4.2004 annetun neuvoston direktiivin 2004/83/EY (EUVL L 304, s. 12, oikaisut EUVL 2005, L 204, s. 24 ja EUVL 2011, L 278, s. 13) 4 artiklan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 3 ja 7 artiklan tulkintaa.

2 Nämä pyynnöt on esitetty asioissa, joissa ovat vastakkain yhtäältä A, B ja C, jotka ovat kolmansien valtioiden kansalaisia, ja toisaalta Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (turvallisuus- ja oikeusministeriön valtiosihteeri, jäljempänä Staatssecretaris) ja jotka koskevat sitä, että kyseisten henkilöiden hakemukset turvapaikkamenettelyssä myönnettävästä määräaikaisesta oleskeluluvasta Alankomaissa on hylätty.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

3 Pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen, joka allekirjoitettiin Genevessä 28.7.1951 ja joka tuli voimaan 22.4.1954 (Yhdistyneiden kansakuntien sopimuskokoelma, nide 189, s. 150, nro 2545 (1954); jäljempänä Geneven yleissopimus), sellaisena kuin se on täydennettynä New Yorkissa 31.1.1967 tehdyllä pakolaisten oikeusasemaa koskevalla pöytäkirjalla, joka puolestaan tuli voimaan 4.10.1967, 1 artiklan A kohdan 2 alakohdan ensimmäisen alakohdan mukaan ”pakolaisella”tarkoitetaan jokaista henkilöä, ”jolla on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskuntaluokkaan kuulumisen tai poliittisen mielipiteen johdosta, [joka] oleskelee kotimaansa ulkopuolella ja on kykenemätön tai sellaisen pelon johdosta haluton turvautumaan sanotun maan suojaan; tai joka olematta minkään maan kansalainen oleskelee entisen pysyvän asuinmaansa ulkopuolella ja edellä mainittujen seikkojen tähden on kykenemätön tai sanotun pelon vuoksi haluton palaamaan sinne”.

Unionin oikeus

Direktiivi 2004/83

4 Direktiivin 2004/83 johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen mukaan Geneven yleissopimus on pakolaisten suojelua koskevan kansainvälisen oikeudellisen järjestelmän kulmakivi.

5 Direktiivin johdanto-osan kymmenennessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan [perusoikeuskirjan] periaatteita. Tällä direktiivillä pyritään erityisesti varmistamaan ihmisarvon täysimääräinen kunnioittaminen sekä turvapaikanhakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten oikeus turvapaikkaan.”

6 Direktiivin johdanto-osan 16 perustelukappaleessa todetaan, että olisi laadittava vähimmäisvaatimukset pakolaisaseman määrittelylle ja sisällölle ohjeeksi jäsenvaltioiden toimivaltaisille kansallisille elimille Geneven yleissopimuksen soveltamista varten.

7 Direktiivin 2004/83 johdanto-osan 17 perustelukappaleen mukaan on tarpeen ottaa käyttöön yhteiset perusteet, joiden mukaisesti turvapaikanhakijoille myönnetään Geneven yleissopimuksen 1 artiklassa tarkoitettu pakolaisasema.

8 Direktiivin 2 artiklan mukaan tässä direktiivissä tarkoitetaan

”– –

c) ’pakolaisella’ kolmannen maan kansalaista, jolla on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, poliittisten mielipiteiden tai tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen vuoksi ja joka oleskelee kansalaisuusmaansa ulkopuolella ja on kykenemätön tai sellaisen pelon johdosta haluton turvautumaan sanotun maan suojaan – –

– –”

9 Direktiivin 2004/83 II lukuun, jonka otsikko on ”Kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten arviointi”, sisältyvässä 4 artiklassa määritellään tosiseikkojen ja olosuhteiden arviointiedellytykset ja säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot voivat katsoa, että hakija on velvollinen esittämään mahdollisimman pian kaikki kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen perusteiksi tarvittavat seikat. Jäsenvaltio on velvollinen yhteistyössä hakijan kanssa arvioimaan kaikki hakemukseen liittyvät olennaiset seikat.

2. Edellä 1 kohdassa mainitut seikat koostuvat hakijan lausumista, hakijan saatavissa olevista asiakirjoista, jotka koskevat hänen ikäänsä, taustaansa, myös asiaankuuluvien omaisten taustaa, henkilöllisyyttään, kansalaisuuttaan tai kansalaisuuksiaan, aikaisempaa tai aikaisempia asuinmaitaan ja -paikkojaan, aikaisempia turvapaikkahakemuksia, matkareittiään sekä henkilö- ja matkustusasiakirjojaan, sekä kansainvälisen suojelun hakemisen syistä.

3. Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen arviointi on suoritettava tapauskohtaisesti, ja se käsittää:

a) kaikki alkuperämaahan silloin, kun jäsenvaltiot tekevät hakemusta koskevan päätöksen, liittyvät asiaan vaikuttavat tosiseikat, mukaan luettuina alkuperämaan lait ja asetukset ja tapa, jolla niitä sovelletaan;

b) hakijan esittämät asiaan vaikuttavat lausumat ja asiakirjat, mukaan luettuina tiedot siitä, onko hakija joutunut tai voiko hän joutua vainotuksi tai kärsimään vakavaa haittaa;

c) hakijan asema ja henkilökohtaiset olosuhteet, kuten tausta, sukupuoli ja ikä, jotta voidaan arvioida, onko hakijan henkilökohtaisten olosuhteiden perusteella niitä tekoja, joiden kohteeksi hakija on joutunut tai voisi joutua, pidettävä vainona tai vakavana haittana;

d) onko hakijan alkuperämaasta lähtemisen jälkeen toteuttamien toimien ainoana tai tärkeimpänä tarkoituksena ollut luoda edellytykset kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekemiselle, sen arvioimiseksi, asettavatko nämä toimet kyseisen henkilön vaaraan joutua vainotuksi tai kärsimään vakavaa haittaa, jos hänet palautetaan tähän maahan;

e) voidaanko hakijan kohtuudella olettaa turvautuvan sellaisen toisen maan suojaan, jonka kansalaisuuteen hänellä on oikeus.

– –

5. Vaikka jäsenvaltiot soveltavat periaatetta, jonka mukaan hakijan velvollisuutena on esittää kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen perusteluiksi tarvittavat seikat ja vaikka joidenkin hakijan lausumien seikkojen tueksi ei olisi esitetty asiakirjoja tai muita todisteita, näitä seikkoja ei tarvitse todentaa, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) hakija on todella yrittänyt esittää näyttöä hakemuksensa tueksi;

b) kaikki hakijan saatavissaan olevat olennaiset seikat on esitetty ja muiden asiaan vaikuttavien seikkojen puuttumisesta on annettu tyydyttävä selitys;

c) hakijan lausumia pidetään johdonmukaisina ja uskottavina eivätkä ne ole ristiriidassa hänen tapaukseensa liittyvien saatavilla olevien tapauskohtaisten ja yleisten tietojen kanssa;

d) hakija on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa heti kun mahdollista, jollei hakija voi esittää uskottavia syitä sille, miksei hän ole toiminut näin; ja

e) hakija on todettu yleisesti uskottavaksi.”

10 Direktiivin 2004/83 10 artiklassa, jonka otsikkona on ”Vainon syyt”, säädetään seuraavaa:

”1. Arvioidessaan vainon syitä jäsenvaltioiden on otettava huomioon seuraavat seikat:

– –

d) jotakin ryhmää pidetään erityisenä yhteiskunnallisena ryhmänä, jos erityisesti:

— ryhmän jäsenet jakavat jonkin luontaisen ominaisuuden tai heillä on yhteinen tausta, jota ei voida muuttaa, tai heille on yhteistä sellainen ominaisuus tai usko, joka on niin keskeinen osa identiteettiä tai omaatuntoa, ettei heitä pitäisi vaatia luopumaan siitä, ja

— ryhmällä on selvästi erottuva identiteetti asianomaisessa maassa, koska ympäröivä yhteiskunta mieltää sen erilaiseksi.

Alkuperämaan oloista riippuen tietty yhteiskunnallinen ryhmä voi olla ryhmä, jonka yhteisenä ominaisuutena on sukupuolinen suuntautuminen. Sukupuoliseen suuntautumiseen ei voida katsoa kuuluvan tekoja, joita jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan pidetään rikollisina. – –

– –”

Direktiivi 2005/85/EY

11 Pakolaisaseman myöntämistä tai poistamista koskevissa menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista 1.12.2005 annetun neuvoston direktiivin 2005/85/EY (EUVL L 326, s. 13, oikaisu EUVL 2006, L 236, s. 36) johdanto-osan kahdeksannessa perustelukappaleessa todetaan, että tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan erityisesti perusoikeuskirjan periaatteita.

12 Direktiivin 2005/85 13 artiklan, jossa esitetään henkilökohtaista puhuttelua koskevat vaatimukset, 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on varmistettava asianmukaisin toimenpitein, että henkilökohtaiset puhuttelut suoritetaan olosuhteissa, joissa hakijat voivat esittää hakemuksensa perusteet kattavasti. Tätä varten jäsenvaltioiden on:

a) varmistettava, että puhuttelun suorittaja on riittävän pätevä ottamaan huomioon hakemukseen liittyvät henkilökohtaiset tai yleiset olosuhteet, muun muassa hakijan kulttuuritaustan tai haavoittuvaisen aseman, siinä määrin kuin se on mahdollista – –

– –”

Alankomaiden oikeus

13 Asioiden kannalta merkityksellinen kansallinen säännöstö sisältyy vuoden 2000 ulkomaalaislain (Vreemdelingenwet 2000) 31 §:ään, vuoden 2000 ulkomaalaisasetuksen (Vreemdelingenbesluit 2000) 3.111 §:ään ja vuoden 2000 ulkomaalaismääräyksen (Voorschrift Vreemdelingen 2000) 3.35 §:ään.

14 Näitä säännöksiä on selitetty vuonna 2000 annetun ulkomaalaisia koskevan hallinnollisen soveltamisohjeen (Vreemdelingencirculaire 2000) C2/2.1, C2/2.1.1 ja C14/2.1–C14/2.4 kohdassa.

15 Vuoden 2000 ulkomaalaislain 31 §:n 1 momentin, luettuna yhdessä vuoden 2000 ulkomaalaisasetuksen 3.111 §:n 1 momentin kanssa, mukaan asianomaisen turvapaikanhakijan tehtävänä on osoittaa niiden syiden uskottavuus, joilla turvapaikkamenettelyssä myönnetään määräaikainen oleskelulupa; turvapaikanhakijan on omasta aloitteestaan esitettävä kaikki sellaiset asian kannalta merkitykselliset tiedot, joiden perusteella viranomainen voi ratkaista hänen hakemuksensa. Staatssecretaris arvioi, onko luvan myöntäminen oikeudellisesti perusteltua.

16 Vuoden 2000 ulkomaalaisasetuksen 3.111 §:n 1 momentissa säädetään, että turvapaikanhakijan on vuoden 2000 ulkomaalaislain 28 §:ssä tarkoitettua oleskelulupaa hakiessaan ilmoitettava kaikki tiedot, mukaan luettuina merkitykselliset asiakirjat, joiden perusteella Staatssecretaris voi yhteistyössä turvapaikanhakijan kanssa arvioida, onko luvan myöntäminen oikeudellisesti perusteltua.

17 Vuonna 2000 annetun ulkomaalaisia koskevan hallinnollisen soveltamisohjeen C14/2.1 kohdan mukaan turvapaikanhakijan lausumien uskottavuuden arviointi koskee hänen esittämiään tosiseikkoja tai olosuhteita. Tosiasialliset olosuhteet ovat tietoja ulkomaalaisen henkilöstä, muiden muassa hänen sukupuolisesta suuntautumisestaan.

18 Kyseisen soveltamisohjeen C14/2.2 kohdan mukaan turvapaikanhakija on velvollinen kertomaan totuuden ja tekemään täyttä yhteistyötä tosiseikaston mahdollisimman kattavaksi selvittämiseksi. Hänen on myös ilmoitettava mahdollisimman aikaisessa vaiheessa maahanmuutto- ja kansalaistamisviranomaiselle kaikista tosiseikkoihin liittyvistä tapahtumista ja olosuhteista, jotka voivat olla merkityksellisiä hänen hakemuksensa käsittelyn kannalta.

19 Soveltamisohjeen C14/2.3 kohdan mukaan ei ole mahdotonta, että turvapaikanhakijan joidenkin lausumien epäuskottavuus haittaa myös hänen kaikkien muidenkin lausumiensa uskottavuutta.

20 Soveltamisohjeen C14/2.4 kohdan mukaan on lähtökohtaisesti riittävää, että turvapaikanhakija esittää uskottavia lausumia. Tätä varten ulkomaalaisen odotetaan esittävän asiakirjoja hakemuksensa tueksi. Asianomaisen turvapaikanhakijan hakemuksensa tueksi esittämien lausumien uskottavuuden arvioinnissa ei kuitenkaan ole kyse siitä, voidaanko lausumat näyttää toteen, ja jos voidaan, missä määrin. Turvapaikanhakijat nimittäin ovat monissa tapauksissa osoittaneet olevansa kykenemättömiä esittämään kertomuksestaan vakuuttavaa näyttöä eikä tätä voida myöskään kohtuudella vaatia heiltä.

21 Staatssecretaris voi vuoden 2000 ulkomaalaismääräyksen 3.35 §:n 3 momentin mukaisesti pitää lausumia uskottavina ja siis jättää vaatimatta niiden todentamista, jos turvapaikanhakijaa voidaan pitää yleisesti uskottavana.

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymys

22 A, B ja C, jotka ovat kolmansien maiden kansalaisia, ovat kukin hakeneet turvapaikkamenettelyssä myönnettävää määräaikaista oleskelulupaa Alankomaista. He ovat hakemustensa tueksi vedonneet siihen, että he pelkäävät joutuvansa alkuperämaissaan vainotuiksi erityisesti homoseksuaalisuutensa perusteella.

23 Staatssecretaris hylkäsi A:n ensimmäisen turvapaikkahakemuksen epäuskottavana.

24 A ei riitauttanut tätä ensimmäistä hylkäyspäätöstä vaan teki toisen turvapaikkahakemuksen, jossa hän ilmoitti olevansa valmis alistumaan homoseksuaalisuutensa osoittavaan ”testiin” tai suorittamaan homoseksuaalisen teon näyttääkseen toteen väitteensä sukupuolisesta suuntautumisestaan.

25 Staatssecretaris hylkäsi 12.7.2011 tekemällään päätöksellä A:n toisen hakemuksen sillä perusteella, ettei hän ollut edelleenkään näyttänyt uskottavasti toteen väitettään sukupuolisesta suuntautumisestaan. Staatssecretarisin mielestä ei ollut mahdollista tukeutua pelkkään turvapaikanhakijan omaan ilmoitukseen sukupuolisesta suuntautumisestaan arvioimatta mitenkään sen uskottavuutta.

26 Staatssecretaris hylkäsi 1.8.2012 B:n hakemuksen sillä perusteella, että hänen lausumansa homoseksuaalisuudestaan olivat epämääräisiä, ylimalkaisia ja epäuskottavia. Lisäksi Staatssecretaris katsoi, että koska B on kotoisin maasta, jossa homoseksuaalisuutta ei hyväksytä, hänen voitiin odottaa kykenevän kuvailemaan yksityiskohtaisemmin tunteitaan ja sukupuolista suuntautumistaan koskevaa sisäistä prosessiaan.

27 C teki ensimmäisen turvapaikkahakemuksen muista kuin homoseksuaalisuudestaan johtuvista vainon syistä; Staatssecretaris hylkäsi hakemuksen.

28 C ei riitauttanut tätä ensimmäistä päätöstä vaan teki toisen turvapaikkahakemuksen, joka perustui tällä kertaa hänen pelkoonsa joutua alkuperämaassaan vainotuksi homoseksuaalisuutensa takia. Tässä toisessa hakemuksessaan C väitti voineensa tunnistaa tunteensa homoseksuaalisiksi vasta alkuperämaastaan lähdettyään. Hakemuksensa tueksi C myös luovutti hakemuksensa käsittelystä vastanneille viranomaisille videotallenteen intiimeistä teoistaan samaa sukupuolta olevan henkilön kanssa.

29 Staatssecretaris hylkäsi 8.10.2012 tekemällään päätöksellä C:n turvapaikkahakemuksen, koska hänen lausumansa homoseksuaalisuudestaan eivät olleet uskottavia. Staatssecretarisin mielestä C:n olisi pitänyt kertoa sukupuolisesta suuntautumisestaan ensimmäisessä turvapaikkahakemuksessaan, C ei ollut kuvaillut selvästi, miten hän oli tiedostanut homoseksuaalisuutensa, eikä hän ollut kyennyt vastaamaan kysymyksiin alankomaalaisista homoseksuaalien oikeuksia puolustavista järjestöistä.

30 Turvapaikkamenettelyssä myönnettävästä määräaikaisesta oleskeluluvasta tekemiensä hakemusten hylkäämisen jälkeen A, B ja C hakivat hylkäyspäätöksiin muutosta Rechtbank ’s-Gravenhagelta.

31 Rechtbank ’s-Gravenhage hylkäsi A:n muutoksenhaun 9.9.2011 ja C:n muutoksenhaun 30.10.2012 antamillaan ratkaisuilla perusteettomina. Kyseinen tuomioistuin katsoi yhtäältä, että A:n ja C:n olisi muutoksenhaussaan pitänyt riitauttaa Staatssecretarisin ensimmäiset hylkäyspäätökset, ja toisaalta, etteivät he olleet jälkimmäisessä turvapaikkamenettelyssä esittäneet homoseksuaalisuudestaan uskottavia lausumia.

32 Myös B:n muutoksenhaku Staatssecretarisin hylkäyspäätöksestä hylättiin 23.8.2012 annetulla ratkaisulla. Rechtbank ’s-Gravenhagen mukaan Staatssecretaris oli kohtuullisesti voinut päätellä, etteivät B:n lausumat homoseksuaalisuudestaan olleet uskottavia.

33 A, B ja C ovat valittaneet kyseisistä ratkaisuista Raad van Stateen.

34 Valituksissaan A, B ja C katsovat erityisesti, että koska turvapaikanhakijoiden sukupuolista suuntautumista ei voida todeta objektiivisesti, turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastaavien viranomaisten on perustettava päätöksensä pelkkään näiden hakijoiden ilmoitukseen suuntautumisestaan.

35 Pääasioiden valittajat toteavat kuitenkin, että turvapaikanhakijan lausumien uskottavuutta arvioidessaan kyseiset viranomaiset esittävät kysymyksiä tällaisesta väitetystä suuntautumisesta; tällaiset kysymykset ovat vastoin erityisesti turvapaikanhakijan ihmisarvon kunnioitusta ja hänen oikeuttaan yksityiselämän kunnioitukseen, eikä niissä myöskään oteta huomioon kiusallisuutta, jota turvapaikanhakija saattaa tuntea puhuttelun aikana, eikä kulttuurisia esteitä sille, että hän voisi puhua vapaasti suuntautumisestaan. Myöskään se, että Staatssecretaris pitää turvapaikkakertomusta epäuskottavana, ei saa johtaa päätelmään, jonka mukaan itse sukupuolinen suuntautuminenkin on epäuskottava.

36 Staatssecretaris huomauttaa, ettei direktiivistä 2004/83 eikä perusoikeuskirjasta ilmene, että ratkaisun olisi perustuttava pelkkään turvapaikanhakijoiden ilmoitukseen sukupuolisesta suuntautumisestaan. Selvityksen ei kuitenkaan tule koskea niinkään sitä, pitääkö turvapaikanhakijoiden väite sukupuolisesta suuntautumisestaan tosiaankin paikkansa, vaan pikemminkin sitä, ovatko he osoittaneet uskottavasti kuuluvansa direktiivin 2004/83 10 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuun yhteiskunnalliseen ryhmään, taikka sitä, pitävätkö vainon harjoittajat heitä tällaisina mainitun direktiivin 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

37 Lisäksi Staatssecretarisin mukaan turvapaikanhakijat voivat vain harvoin esittää homoseksuaalisuudestaan näyttöä muutoin kuin omilla lausumillaan, joten silloin, kun näitä lausumia pidetään johdonmukaisina ja uskottavina ja kun turvapaikanhakija voidaan katsoa yleisesti uskottavaksi, asia on epäselvässä tapauksessa ratkaistava hänen edukseen.

38 Staatssecretarisin mielestä arviointi, joka sen on tehtävä turvapaikanhakijoiden sukupuolisesta suuntautumisesta, ei poikkea muiden vainon syiden arvioinnista. Kyseinen viranomainen väittää kuitenkin ottavansa huomioon erityisongelmat, jotka mahdollisesti liittyvät sukupuolista suuntautumista koskeviin lausumiin. Yhtenä lähtökohtana on, etteivät turvapaikkapuhuttelusta vastaavat työntekijät esitä mitään nimenomaisia kysymyksiä tavasta, jolla turvapaikanhakijat toteuttavat suuntautumistaan. Mitään merkitystä ei myöskään anneta turvapaikanhakijoiden todisteina esittämille kuville intiimeistä teoistaan, koska ne osoittavat vain seksuaalisten tekojen suorittamista eivätkä väitetyn sukupuolisen suuntautumisen tosiasiallisuutta.

39 Raad van State täsmentää, ettei Staatssecretarisilla ole direktiivin 2004/83 4 artiklan eikä myöskään niiden perusoikeuskirjan määräysten, joihin on vedottu, nojalla velvollisuutta pitää turvapaikanhakijoiden väitettä sukupuolisesta suuntautumisestaan toteen näytettynä pelkästään heidän lausumiensa perusteella. Kyseisen tuomioistuimen mukaan turvapaikanhakijoiden sukupuolisen suuntautumisen selvittäminen ei myöskään poikkea muiden vainon syiden selvittämisestä.

40 Raad van State kuitenkin pohtii, mitä rajoituksia direktiivin 2004/83 4 artiklassa ja perusoikeuskirjan 3 ja 7 artiklassa mahdollisesti asetetaan turvapaikanhakijoiden sukupuolisen suuntautumisen selvittämiselle.

41 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mielestä kysymysten esittäminen turvapaikanhakijalle voi jossakin määrin loukata mainituissa perusoikeuskirjan määräyksissä taattuja oikeuksia.

42 Kyseinen tuomioistuin katsoo, että riippumatta menetelmästä, jolla asianomainen jäsenvaltio selvittää sukupuolisesta suuntautumisesta esitetyn väitteen paikkansapitävyyden, turvapaikanhakijoiden perusoikeuksien, sellaisina kuin ne vahvistetaan perusoikeuskirjan 3 ja 7 artiklassa, loukkauksen riskiä ei voida sulkea pois.

43 Tässä tilanteessa Raad van State on päättänyt lykätä asioiden käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen, jonka sanamuoto on asioissa C-148/13–C-150/13 identtinen:

”Millaisia rajoituksia [direktiivin 2004/83] 4 artiklalla ja [perusoikeuskirjalla], erityisesti sen 3 ja 7 artiklalla, asetetaan väitetyn sukupuolisen suuntautumisen uskottavuuden arviointitavalle, ja eroavatko kyseiset rajoitukset niistä rajoituksista, joita sovelletaan muiden vainon syiden uskottavuuden arviointiin, ja jos eroavat, millä tavalla?”

44 Unionin tuomioistuimen 19.4.2013 tekemällä päätöksellä asiat C-148/13–C-150/13 yhdistettiin kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

Alustavat huomautukset

45 Direktiivin 2004/83 johdanto-osan 3, 16 ja 17 perustelukappaleesta ilmenee, että Geneven yleissopimus on pakolaisten suojelua koskevan kansainvälisen oikeudellisen järjestelmän kulmakivi ja että direktiivin säännökset, jotka koskevat pakolaisaseman myöntämisedellytyksiä ja pakolaisaseman sisältöä, on annettu, jotta jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia autettaisiin soveltamaan kyseistä yleissopimusta yhteisten käsitteiden ja perusteiden mukaisesti (tuomio N., C-604/12, EU:C:2014:302, 27 kohta).

46 Direktiivin 2004/83 säännöksiä on näin ollen tulkittava tämän direktiivin systematiikan ja tarkoituksen valossa sekä niin, että Geneven yleissopimusta ja muita SEUT 78 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja asiaa koskevia sopimuksia noudatetaan. Kuten direktiivin johdanto-osan kymmenennestä perustelukappaleesta ilmenee, tässä tulkinnassa on myös kunnioitettava perusoikeuskirjassa tunnustettuja oikeuksia (tuomio X ym., C-199/12–C-201/12, EU:C:2013:720, 40 kohta).

47 Lisäksi on muistutettava, ettei direktiivi 2004/83 sisällä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelyyn sovellettavia menettelysääntöjä eikä siinä siis määritetä turvapaikanhakijalle myönnettäviä menettelyllisiä takeita. Vähimmäisvaatimukset hakemusten käsittelyä koskevista menettelyistä määritetään ja turvapaikanhakijoiden oikeudet esitetään direktiivissä 2005/85, joka on otettava pääasioiden käsittelyssä huomioon.

Kysymyksen tarkastelu

48 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään pääasiallisesti, onko direktiivin 2004/83 4 artiklaa, luettuna perusoikeuskirjan määräysten valossa, tulkittava siten, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten, jotka toimivat tuomioistuinten valvonnassa, on kyseisen artiklan nojalla noudatettava tiettyjä rajoja arvioidessaan tosiseikkoja ja olosuhteita, jotka koskevat turvapaikanhakijan, jonka hakemus perustuu sukupuolisesta suuntautumisesta johtuvan vainon pelkoon, väitettä kyseisestä suuntautumisestaan.

49 Tässä yhteydessä on todettava heti aluksi, että – toisin kuin pääasioiden valittajat toteavat väitteissään, joiden mukaan turvapaikanhakijan sukupuolisesta suuntautumisestaan johtuvan vainon pelkoon perustuvan turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastaavien toimivaltaisten viranomaisten olisi pidettävä turvapaikanhakijan väitettä suuntautumisestaan tosiseikkana, joka selvitetään hänen pelkkien lausumiensa perusteella – tällaiset lausumat voivat turvapaikkahakemusten erityisen asiayhteyden perusteella olla vain lähtökohta direktiivin 2004/83 4 artiklassa säädetyssä tosiseikkojen ja olosuhteiden selvitysprosessissa.

50 Direktiivin 4 artiklan 1 kohdan sanamuodostakin nimittäin ilmenee, että tämän selvityksen yhteydessä jäsenvaltiot voivat katsoa, että hakija on velvollinen esittämään mahdollisimman pian kaikki kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen perusteiksi tarvittavat seikat, ja jäsenvaltio puolestaan arvioi yhteistyössä hakijan kanssa kaikki hakemukseen liittyvät olennaiset seikat.

51 Lisäksi direktiivin 2004/83 4 artiklan 5 kohdasta ilmenee, että kun tämän säännöksen a–e alakohdassa luetellut edellytykset eivät täyty, turvapaikanhakijan lausumat sukupuolisesta suuntautumisestaan on ehkä tarpeen todentaa.

52 Tästä seuraa, että vaikka turvapaikanhakijan tehtävänä on eritellä suuntautumistaan, joka on hänen yksityiselämänsä piiriin kuuluva seikka, tästä suuntautumisesta johtuvan vainon pelkoon perustuvat pakolaisasemahakemukset voivat muihin vainon syihin perustuvien hakemusten tavoin olla direktiivin 4 artiklassa säädetyn arviointiprosessin kohteena.

53 Tavoissa, joilla toimivaltaiset viranomaiset arvioivat tällaisten hakemusten tueksi esitettyjä lausumia ja asiakirjoja tai muita todisteita, on kuitenkin noudatettava direktiivien 2004/83 ja 2005/85 säännöksiä sekä – kuten ensin mainitun direktiivin johdanto-osan kymmenennestä ja jälkimmäisen direktiivin johdanto-osan kahdeksannesta perustelukappaleesta ilmenee – perusoikeuskirjassa taattuja perusoikeuksia, kuten perusoikeuskirjan 1 artiklassa vahvistettua oikeutta ihmisarvon kunnioitukseen ja perusoikeuskirjan 7 artiklassa taattua oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioitukseen.

54 Vaikka direktiivin 2004/83 4 artiklan säännöksiä on sovellettava kaikkiin kansainvälistä suojelua koskeviin hakemuksiin näiden hakemusten perusteeksi esitetyistä vainon syistä riippumatta, toimivaltaisten viranomaisten tehtävänä on mukauttaa lausumien ja asiakirjojen tai muiden todisteiden arviointitapansa kunkin turvapaikkahakemusluokan ominaispiirteisiin perusoikeuskirjassa taattuja oikeuksia kunnioittaen.

55 Direktiivin 2004/83 4 artiklassa säädetystä tosiseikkojen ja olosuhteiden arvioinnista on huomattava, että se tehdään, kuten tuomion M. (C-277/11, EU:C:2012:744) 64 kohdassa on todettu, kahdessa eri vaiheessa. Ensimmäinen vaihe koskee niiden tosiasiallisten olosuhteiden vahvistamista, jotka voivat toimia hakemusta tukevina todisteina, kun taas toisessa vaiheessa on kyse näiden todisteiden oikeudellisesta arvioinnista, mikä tarkoittaa päätöksen tekemistä siitä, onko kyseessä olevan tapauksen tosiseikaston perusteella katsottava, että direktiivin 2004/83 9, 10 tai 15 artiklassa säädetyt kansainvälisen suojelun myöntämisen aineelliset edellytykset täyttyvät.

56 Mainitussa ensimmäisessä vaiheessa, johon ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pohdinnat juuri liittyvät kussakin pääasiassa, on niin, että vaikka jäsenvaltiot voivat katsoa, että hakija on yleensä velvollinen esittämään kaikki hakemustaan tukevat perustelut, ja hakijahan sitä paitsi pystyy parhaiten esittämään selvityksen omasta sukupuolisesta suuntautumisestaan, asianomaisen jäsenvaltion on toimittava yhteistyössä hakijan kanssa sitä määritettäessä, mitä seikkoja on pidettävä hakemuksen kannalta olennaisina kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti (ks. vastaavasti tuomio M., EU:C:2012:744, 65 kohta).

57 Tässä yhteydessä on huomattava, että direktiivin 2004/83 4 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan kyseisen arvioinnin on oltava tapauskohtaista ja siinä on otettava huomioon hakijan asema ja hänen henkilökohtaiset olosuhteensa, kuten hänen taustansa, sukupuolensa ja ikänsä, jotta voidaan arvioida, voidaanko näiden olosuhteiden perusteella niitä tekoja, joiden kohteeksi hakija on joutunut tai voisi joutua, pitää vainona tai vakavana haittana.

58 Kuten tämän tuomion 51 kohdassa muistutettiin, toimivaltaisten viranomaisten tekemien selvitysten yhteydessä on kyseisen direktiivin 4 artiklan nojalla lisäksi niin, että jos joidenkin turvapaikanhakijan lausumien seikkojen tueksi ei ole esitetty asiakirjoja tai muita todisteita, näitä seikkoja ei tarvitse todentaa, kunhan saman direktiivin 4 artiklan 5 kohdan a–e alakohdassa säädetyt kumulatiiviset edellytykset täyttyvät.

59 Kussakin pääasiassa kyseessä olevien lausumien ja asiakirjojen tai muiden todisteiden arviointitavoista on todettava, että hyödyllisen vastauksen antamiseksi ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle nyt tehtävässä tarkastelussa on vain selvitettävä, sopivatko direktiivien 2004/83 ja 2005/85 säännösten ja perusoikeuskirjan määräysten kanssa yhteen yhtäältä selvitykset, joita toimivaltaiset viranomaiset tekevät erityisesti stereotypioihin homoseksuaaleista perustuvilla kuulusteluilla tai yksityiskohtaisilla kuulusteluilla turvapaikanhakijan seksuaalisista tottumuksista, tai näiden viranomaisten mahdollisuus hyväksyä, että turvapaikanhakija alistuu ”testeihin” homoseksuaalisuutensa selvittämiseksi ja/tai esittää vapaaehtoisesti todisteina videotallenteita intiimeistä teoistaan, ja toisaalta toimivaltaisten viranomaisten mahdollisuus pitää turvapaikanhakijaa epäuskottavana vain sen perusteella, ettei hän ole vedonnut sukupuoliseen suuntautumiseensa saadessaan ensimmäisen kerran tilaisuuden selostaa vainon syitä.

60 Siltä osin kuin on ensinnäkin kyse sellaisiin kuulusteluihin perustuvista selvityksistä, joilla tutkitaan, tunteeko asianomainen turvapaikanhakija homoseksuaalien etuja puolustavia järjestöjä ja näitä järjestöjä koskevia yksityiskohtia, ne merkitsevät asiassa C-150/13 kyseessä olevan pääasian valittajan mielestä sitä, että kyseisten viranomaisten tekemät arvioinnit perustuvat stereotyyppisiin käsityksiin homoseksuaalien käyttäytymisestä eivätkä kunkin turvapaikanhakijan konkreettiseen tilanteeseen.

61 Tässä yhteydessä on muistutettava, että toimivaltaisten viranomaisten on direktiivin 2004/83 4 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla arvioitava hakemus ottamalla huomioon hakijan asema ja hänen henkilökohtaiset olosuhteensa ja että niiden on direktiivin 2005/85 13 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla toteutettava puhuttelu ottamalla huomioon turvapaikkahakemukseen liittyvät henkilökohtaiset tai yleiset olosuhteet.

62 Vaikka stereotyyppisiin käsityksiin kohdistuvat kuulustelut voivat olla hyödyllinen seikka toimivaltaisten viranomaisten käytettävissä kyseistä arviointia varten, pakolaisasemahakemusten arviointi tukeutumalla pelkkiin stereotyyppisiin käsityksiin homoseksuaaleista ei täytä edellisessä kohdassa mainittujen säännösten vaatimuksia siltä osin kuin kyseiset viranomaiset eivät tällaisessa arvioinnissa voi ottaa huomioon asianomaisen turvapaikanhakijan asemaa ja hänen henkilökohtaisia olosuhteitaan.

63 Niinpä se, ettei turvapaikanhakija kykene vastaamaan tällaisiin kysymyksiin, ei voi yksinään olla riittävä peruste päätelmälle, jonka mukaan hakija ei ole uskottava, koska tällainen lähestymistapa olisi vastoin direktiivin 2004/83 4 artiklan 3 kohdan c alakohdan ja direktiivin 2005/85 13 artiklan 3 kohdan a alakohdan vaatimuksia.

64 Toiseksi on niin, että vaikka kansalliset viranomaiset voivat perustellusti toteuttaa tarvittaessa kuulusteluja arvioidakseen tosiseikkoja ja olosuhteita, jotka koskevat turvapaikanhakijan väitettä sukupuolisesta suuntautumisestaan, kuulustelut hakijan seksuaalisten tottumusten yksityiskohdista ovat vastoin perusoikeuskirjassa taattuja perusoikeuksia ja erityisesti oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioitukseen, sellaisena kuin se vahvistetaan perusoikeuskirjan 7 artiklassa.

65 Siltä osin kuin on kolmanneksi kyse kansallisten viranomaisten mahdollisuudesta hyväksyä joidenkin pääasioiden valittajien ehdotusten mukaisesti, että turvapaikanhakijat suorittaisivat homoseksuaalisia tekoja, alistuisivat mahdollisiin ”testeihin” homoseksuaalisuutensa selvittämiseksi tai esittäisivät intiimejä tekojaan kuvaavien videotallenteiden kaltaista näyttöä, on tärkeää korostaa, että sen lisäksi, ettei tällaisilla seikoilla välttämättä ole todistusarvoa, ne olisivat omiaan loukkaamaan ihmisarvoa, jonka kunnioitus taataan perusoikeuskirjan 1 artiklassa.

66 Lisäksi tällaisen näytön salliminen tai hyväksyminen kannustaisi muita hakijoita esittämään vastaavaa näyttöä ja tarkoittaisi de facto sitä, että heiltä vaadittaisiin sellaista.

67 Neljänneksi toimivaltaisten viranomaisten mahdollisuudesta pitää turvapaikanhakijaa epäuskottavana muun muassa silloin, kun hakija ei ole vedonnut sukupuoliseen suuntautumiseensa saadessaan ensimmäisen kerran tilaisuuden selostaa vainon syitä, on todettava seuraavaa.

68 Direktiivin 2004/83 4 artiklan 1 kohdan säännöksistä ilmenee, että jäsenvaltiot voivat katsoa, että hakija on velvollinen esittämään ”mahdollisimman pian” kaikki kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen perusteiksi tarvittavat seikat.

69 On kuitenkin niin, että kun henkilön yksityiselämän piiriin ja erityisesti hänen seksuaalisuuteensa liittyvien kysymysten arkaluonteisuus otetaan huomioon, henkilöä ei voida pitää epäuskottavana vain sillä perusteella, ettei hän ole heti alkuun kertonut homoseksuaalisuudestaan, koska hän on epäröinyt paljastaa intiimejä seikkoja elämästään.

70 Lisäksi on huomattava, että direktiivin 2004/83 4 artiklan 1 kohdassa säädettyä velvollisuutta esittää kaikki kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen perusteiksi tarvittavat seikat ”mahdollisimman pian” lieventää toimivaltaisille viranomaisille direktiivin 2005/85 13 artiklan 3 kohdan a alakohdassa ja direktiivin 2004/83 4 artiklan 3 kohdassa asetettu vaatimus toteuttaa puhuttelu ottamalla huomioon hakemukseen liittyvät henkilökohtaiset tai yleiset olosuhteet, muun muassa hakijan haavoittuvainen asema, ja arvioida hakemus tapauskohtaisesti ottamalla huomioon kunkin hakijan asema ja henkilökohtaiset olosuhteet.

71 Jos turvapaikanhakijaa siis pidettäisiin epäuskottavana pelkästään sillä perusteella, ettei hän ole paljastanut sukupuolista suuntautumistaan saadessaan ensimmäisen kerran tilaisuuden selostaa vainon syitä, edellisessä kohdassa mainittu vaatimus jäisi huomiotta.

72 Asioissa C-148/13–C-150/13 esitettyyn kysymykseen on vastattava kaiken edellä esitetyn perusteella seuraavasti:

— Direktiivin 2004/83 4 artiklan 3 kohdan c alakohtaa ja direktiivin 2005/85 13 artiklan 3 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten, jotka toimivat tuomioistuinten valvonnassa, selvittäessä tosiseikkoja ja olosuhteita, jotka koskevat turvapaikanhakijan, jonka hakemus perustuu sukupuolisesta suuntautumisesta johtuvan vainon pelkoon, väitettä tällaisesta suuntautumisestaan, kyseiset viranomaiset arvioivat hakijan hakemuksensa tueksi esittämiä lausumia ja asiakirjoja tai muita todisteita pelkkiin stereotyyppisiin käsityksiin homoseksuaaleista perustuvilla kuulusteluilla.

— Direktiivin 2004/83 4 artiklaa, luettuna perusoikeuskirjan 7 artiklan valossa, on tulkittava siten, että se on esteenä sille, että tällaisen selvityksen yhteydessä toimivaltaiset kansalliset viranomaiset kuulustelevat turvapaikanhakijaa yksityiskohtaisesti tämän seksuaalisista tottumuksista.

— Direktiivin 2004/83 4 artiklaa, luettuna perusoikeuskirjan 1 artiklan valossa, on tulkittava siten, että se on esteenä sille, että mainitun selvityksen yhteydessä kyseiset viranomaiset hyväksyvät näytöksi esimerkiksi sen, että asianomainen turvapaikanhakija suorittaa homoseksuaalisia tekoja, alistuu ”testeihin” homoseksuaalisuutensa selvittämiseksi tai esittää todisteina videotallenteita tällaisista teoista.

— Direktiivin 2004/83 4 artiklan 3 kohtaa ja direktiivin 2005/85 13 artiklan 3 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että kyseisen selvityksen yhteydessä toimivaltaiset kansalliset viranomaiset pitävät asianomaisen turvapaikanhakijan lausumia epäuskottavina vain sillä perusteella, ettei hän ole vedonnut sukupuoliseen suuntautumiseensa saadessaan ensimmäisen kerran tilaisuuden selostaa vainon syitä.

Oikeudenkäyntikulut

73 Pääasioiden asianosaisten osalta asioiden käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

Kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä myönnetyn suojelun sisällöstä 29.4.2004 annetun neuvoston direktiivin 2004/83/EY 4 artiklan 3 kohdan c alakohtaa ja pakolaisaseman myöntämistä tai poistamista koskevissa

menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista 1.12.2005 annetun neuvoston direktiivin 2005/85/EY 13 artiklan 3 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten, jotka toimivat tuomioistuinten valvonnassa, selvittäessä tosiseikkoja ja olosuhteita, jotka koskevat turvapaikanhakijan, jonka hakemus perustuu sukupuolisesta suuntautumisesta johtuvan vainon pelkoon, väitettä tällaisesta suuntautumisestaan, kyseiset viranomaiset arvioivat hakijan hakemuksensa tueksi esittämiä lausumia ja asiakirjoja tai muita todisteita pelkkiin stereotyyppisiin käsityksiin homoseksuaaleista perustuvilla kuulusteluilla.

Direktiivin 2004/83 4 artiklaa, luettuna Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 artiklan valossa, on tulkittava siten, että se on esteenä sille, että tällaisen selvityksen yhteydessä toimivaltaiset kansalliset viranomaiset kuulustelevat turvapaikanhakijaa yksityiskohtaisesti tämän seksuaalisista tottumuksista.

Direktiivin 2004/83 4 artiklaa, luettuna Euroopan unionin perusoikeuskirjan 1 artiklan valossa, on tulkittava siten, että se on esteenä sille, että mainitun selvityksen yhteydessä kyseiset viranomaiset hyväksyvät näytöksi esimerkiksi sen, että asianomainen turvapaikanhakija suorittaa homoseksuaalisia tekoja, alistuu ”testeihin” homoseksuaalisuutensa selvittämiseksi tai esittää todisteina videotallenteita tällaisista teoista.

Direktiivin 2004/83 4 artiklan 3 kohtaa ja direktiivin 2005/85 13 artiklan 3 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että kyseisen selvityksen yhteydessä toimivaltaiset kansalliset viranomaiset pitävät asianomaisen turvapaikanhakijan lausumia epäuskottavina vain sillä perusteella, ettei hän ole vedonnut sukupuoliseen suuntautumiseensa saadessaan ensimmäisen kerran tilaisuuden selostaa vainon syitä.

Allekirjoitukset